

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-02-05
Besvaras senast
2024-02-27

Till statsrådet Johan Forssell (M)

2023/24:419 Fackliga rättigheter och svenskt bistånd

Att få organisera sig i fria och oberoende fackföreningar är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots det är det i många av världens länder fortfarande förknippat med stor fara. Runt om i världen avskedas, trakasseras, fängslas och mördas modiga kvinnor och män bara för att de valt att organisera sig på sina arbetsplatser och krävt sina grundläggande rättigheter.

Att säkerställa löntagarnas rättigheter på arbetsmarknaden är centralt för att lägga grunden för en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. Ska fattigdomen och de ekonomiska klyftorna minska krävs fria fackföreningar som garanterar att den ekonomiska tillväxten kommer fler till del och att företagets vinster fördelas på ett mer rättvist sätt. Klyftorna mellan kvinnor och män kommer inte att kunna bekämpas om man inte säkerställer kvinnors rättigheter på arbetsmarknaden.

Attackerna mot arbetstagare ligger på en permanent hög nivå globalt. Det visar Global Rights Index 2023, som kartlägger hur mänskliga rättigheter i arbetslivet respekteras. Indexet, som sammanställs varje år av världsfacket ITUC, visar på en negativ utveckling där yttrandefriheten är hårt ansatt och fackligt arbete förenat med livsfara.

Rapporten visar att 42 procent av de granskade länderna begränsar yttrande- och organisationsfriheten, vilket är en kraftig ökning de senaste tio åren. Vidare förbjuds arbetstagare i 77 procent av länderna att gå med i facken, och strejkrätten inskränks i 87 procent av länderna. Det är heller inte ovanligt att arbetstagare utsätts för våld och arresteringar, och rapporten konstaterar att fackligt aktiva har dödats i åtta länder.

Regeringen har valt att fokusera på handel och näringsliv inom det svenska biståndet. Det innebär tveklöst betydande utmaningar. Situationen för arbetstagare är mycket allvarlig i en lång rad länder, av vilka Sverige bedriver handel och samverkan med flera. Det ger skäl att särskilt se över vilken strategi Sverige har för att värna fackliga rättigheter i det internationella arbetet. Trots det nämns inte arbetstagares rättigheter en enda gång i regeringens reformagenda för biståndet.

Jag vill därför ställa följande frågor till statsrådet Johan Forssell:

1. På vilket sätt kommer statsrådet att arbeta för att regeringens omläggning av biståndet kommer att bidra till att stärka arbetet för mänskliga rättigheter i arbetslivet?
2. Har statsrådet och regeringen gjort någon konsekvensanalys av hur den förändrade inriktningen av svenskt bistånd kan påverka arbetstagares rättigheter i länder som Sverige bedriver handel och samarbete med?
3. Avser statsrådet, inom sitt ansvarsområde, att stärka dialogen med de delar av civilsamhället som arbetar för mänskliga rättigheter i arbetslivet och i så fall på vilket sätt?
4. Kommer statsrådet, inom sitt ansvarsområde, att i internationella sammanhang, såsom FN och i bilaterala dialoger med relevanta stater, ta upp frågan om kränkningar av de mänskliga rättigheterna i arbetslivet?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann